

Doğu Karadeniz’ de (Giresun-Artvin) 2009-2014 Yılları Arasında Su Ürünleri Avcılık İhlallerinin İncelenmesi [*]

Ali AYZAZ¹ Rahşan Evren MAZLUM^{2*}

¹ Sahil Güvenlik Doğu Karadeniz Grup Komutanlığı, 61100 Trabzon-Türkiye. [ID: http://orcid.org/0000-0002-6911-2735](http://orcid.org/0000-0002-6911-2735)

² Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, 53100 Rize-Türkiye. [ID: http://orcid.org/0000-0001-9556-2679](http://orcid.org/0000-0001-9556-2679)

Received date: 008.04.2019

Accepted date: 01.07.2019

Atf yapmak için: Ayzaz, A. & Mazlum, R.E. (2019). Doğu Karadeniz’ de (Giresun-Artvin) 2009-2014 Yılları Arasında Su Ürünleri Avcılık İhlallerinin İncelenmesi. *Anadolu Çev. ve Hay. Dergisi*, 4(2), 293-301.

How to cite: Ayzaz, A. & Mazlum, R.E. (2019). Investigation of fisheries violations in the Eastern Black Sea (Giresun-Artvin) between 2009 and 2014. *Anatolian Env. and Anim. Sciences*, 4(2), 293-301.

Öz: Bu çalışmada 2009-2014 yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığının Giresun – Artvin arasında gerçekleştirilen su ürünleri avcılık faaliyetlerinin kontrolleri sonucunda elde edilen veriler kullanarak su ürünleri yasaklarına yönelik ihlaller incelenmiştir. Giresun, Trabzon, Rize, Artvin illerinde yapılan kontrollere bakıldığında ihlalin en yüksek olduğu ilin Trabzon, en düşük olduğu ilin ise Artvin olduğu görülmüştür. Avcılık türleri bakımından gırgır ile yapılan ihlallerin diğer avcılık türlerine göre fazla olduğu belirlenmiştir (284). Kişilere uygulanan idari para cezaları illere göre sırasıyla Trabzon (331 kişi), Giresun (192 kişi), Rize (127 kişi) ve Artvin (123 kişi) şeklindedir. Suçun niteliği bakımından saha ihlallerinin en yüksek seviyede olduğu bunu sırasıyla belge, teknik usul ihlali, boy, zaman ihlallerinin takip ettiği görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Karadeniz, avcılık ihlalleri, avlanma yasakları, su ürünleri.

Investigation of Fisheries Violations in the Eastern Black Sea (Giresun-Artvin) Between 2009 and 2014

Abstract: In this study, the fishing violations data were examined during fishing activities conducted in 2009-2014 between Giresun and Artvin. The data was obtained from by Turkish Coast Guard are of the ban on hunting aquaculture were examined. When considering the data for Giresun, Trabzon, Rize, Artvin, the highest violation was recorded in Trabzon. However, the lowest one was in Artvin. Considering the fishing techniques, purse seines have the highest the number of violations (284). The fines imposed on people were Trabzon (331 people), Giresun (192 people), Rize (127 people), and Artvin (123 people), respectively. In terms of the type of the crime, the highest level of violations comes from the field violations and the technical procedural violations, height and time, respectively.

Keywords: Black sea, fisheries violations, fishing bans, fisheries.

GİRİŞ

Dünya nüfusundaki hızlı artış giderek büyüyen bir beslenme sorununu gündeme getirmekte ve sorunun çözümü için su ürünleri, insanoğlu için önemli bir kaynak olarak

görülmemektedir. Balıkçılık hem beslenme hem de hayvani besin ve hammadde olarak ticari önem taşımaktadır. Balıklar ve balıkçılığın birçok ülkenin ekonomisi için oldukça önemli

olduğu düşünülürken, sektörün denetiminin sağlanması ve optimal yönetilmesi, canlı kaynaklarının iyi izlenmesi ve ölçülmesi yanında av araç ve gereçleri teknolojisinin amacına uygun olarak geliştirilmesi ve çok iyi kullanılmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bunun yanı sıra ekolojik dengeyi bozan; çevre kirliliği, aşırı avcılık, yeni giriş yapan türler (örn: *Mnemiopsis leidy*) ve iklimsel değişimlerin etkilerinin belirlenmesi oldukça önemlidir. Bu bağlamda kalitatif ve kantitatif olarak çalışmaların sürekliliğinin sağlanması hem biyolojik çeşitlilik açısından hem de sistemde meydana gelen değişikliklerin takibi açısından zorunludur (Bat vd., 2007).

Su ürünleri stoklarının korunması, balık biyolojisi ve populasyon dinamiği ile gerekli kontrol mekanizmalarının sağlıklı olarak yürütülmesi esasına dayanmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı denizlerde ve iç sularda ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen bölgeler, vasıflar ve teknik özellikler bakımından çeşitli sınırlamaları su ürünleri sirkülerlerinde her dört yılda bir yayımlamaktadır. Ancak bu yasaklara, ilgili sektör üyelerinin uygulama konusunda gerekli hassasiyeti göstermedikleri ve ticari olarak gerçekleştirdikleri faaliyetleri esnasında, birbirleri ile rekabet ortamında maksimum düzeyde avcılık yapabilmek için, teknolojinin tüm avantajları ve yenilikleri kullanarak faaliyet gösterdikleri bilinmektedir.

Su ürünleri stoklarının ve bu stoklardan elde edilen gelirin korunması açısından yapılan avcılığın kontrollü ve bilinçli bir şekilde uygulanması zorunludur. Nitekim su ürünleri ve yaşadıkları ortam çok hassas bir dengeye sahiptir. Su ürünleri stoklarının mevcudiyeti ve büyüklüğü denizel ortamda bulunan besin miktarına ve ortamın çevre koşullarına bağlı olduğu bir gerçektir (Fasham, 1978; Laevastu ve Larkins, 1981; Kocataş, 1994). Yeterli besin ve uygun yaşama ortamı olduğu sürece avlama ve doğal nedenlerle ölen balıklardan oluşan sayısal azalmayı yeni bireyler, ağırlıkça azalmayı ise yeni bireyler ile küçük bireylerin büyümesi karşılar. Hızla artan deniz kirliliğinden oldukça etkilenen su ürünleri stoklarından kapasitesinin üzerinde avcılık yapılması bu stoklardaki mevcut dengenin bozulmasına neden olmaktadır. Bozulan denge popülasyondaki bireylerin boylarında küçülmeye, av miktarında azalmaya ve sonuç olarak stoklarda çöküşe neden olmuştur (Niermann vd., 1999; Gücü, 2002; Bat vd., 2007). Gerekli önlemler yerine getirilmediğinde bozulan stoklardan avlanan balıklar, sağladıkları geliri korumak amacı ile kullandıkları ağların göz açıklığını küçülterek, çalışma sürelerini arttırarak veya daha gelişmiş av araçları kullanarak avcılığın popülasyon üzerindeki baskısını daha da arttırmaktadırlar. Artan av çabası nedeni ile çok miktarda küçük balık büyüme ve üreme fırsatı bulamadan avlanmakta ve stokun dengesi daha fazla bozularak optimum düzeyde ürün elde edilemez hale gelmektedir. Verimli bir işletmecilik açısından avlanacak balıkların belirli boy, yaş ve ağırlığa ulaşmış olmaları zorunludur. Yapılacak olan bilimsel araştırmalarla her tür için minimum avlama boyu ve uygun

ağ gözü açıklığı belirlenmelidir (Erkoyuncu, 1995). Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından dört yılda bir yayımlanan denizlerde ve iç sularda ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğler ile su ürünleri ile ilgili sınırlamalar bu amaç için düzenlenmiştir.

TÜİK (2018) verilerine göre 2014 yılı üretim rakamları incelendiğinde toplam su ürünleri üretim miktarı yaklaşık 537 bin ton olup bunun 266 bin tonu avcılıktan, 36 bin tonu tatlı sulardan ve 235 bin tonu ise yetiştiricilikten kaynaklanmaktadır (Tablo 1). 2004 yılı ile 2014 yılı toplam üretim verisi karşılaştırıldığında %16.63' lük bir azalma göze çarpmaktadır. 2015 yılı toplu üretimi bir önceki yıla göre %25 artarken; 2016 yılında ise bu artış %10 düşmüştür. 12 yıllık Türkiye su ürünleri üretim verilerine göre deniz ürünleri avcılığının en düşük olduğu yıl 2014 (266 bin ton) iken en yüksek olduğu yıl 2007 (589 bin ton)' dir. Yıllar itibarıyla su ürünleri üretimi verileri incelendiğinde, deniz ve iç sulardan elde edilen üretimde dalgalanmalar görülürken, yetiştiricilikteki hızlı artış göze çarpmaktadır (Tablo 1) (TÜİK, 2018).

Tablo 1. 2004-2016 yılları arasında Türkiye' de yetiştiricilik ve avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri (TÜİK, 2018).

Yıllar	Deniz ürünleri		Tatlısu ürünleri		Yetiştiricilik üretimi		Toplam Ton
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	
2004	504.897	78,34	45.585	7,07	94.010	14,59	644.492
2005	380.381	69,82	46.115	8,46	118.277	21,71	544.773
2006	488.966	73,86	44.082	6,66	128.943	19,48	661.991
2007	589.129	76,28	43.321	5,61	139.873	18,11	772.323
2008	453.113	70,11	41.011	6,35	152.186	23,55	646.310
2009	425.046	68,23	39.187	6,29	158.729	25,48	622.962
2010	445.680	68,24	40.259	6,16	167.141	25,59	653.080
2011	477.658	67,89	37.097	5,27	188.790	26,83	703.545
2012	396.322	61,46	36.120	5,60	212.410	32,94	644.852
2013	339.047	55,81	35.074	5,77	233.394	38,42	607.515
2014	266.078	49,52	36.134	6,72	235.133	43,76	537.345
2015	397.731	59,16	34.176	5,08	240.334	35,75	672.241
2016	301.464	51,21	33.856	5,75	253.395	43,04	588.715
2017	322.173	51,07	32.145	5,10	276.502	43,83	630.820

Önemli iç denizlerinden biri olan Karadeniz' in Türkiye su ürünleri üretimindeki önemi yadsınamaz bir gerçektir. Karadeniz, özellikle hamsi olmak üzere denizlerden elde edilen üretimin yaklaşık olarak %76'sını karşılamaktadır (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2014).

Ülkemizde 2013 verilerine göre avcılık ruhsat sayısı denizlerimizde 16.437 adet ve iç sularımızda 3.232 adet olmak üzere toplam 19.669 adettir. Gerçek kişilere ait su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi denizlerimizde 138.053 adet ve iç sularımızda ise 4.044 adet olmak üzere toplam 142.097 adettir (TÜİK, 2013).

Deniz ürünleri bölgelerine göre Türkiye genelinde balıkçılık faaliyetini yürüten 13.727 adet balıkçı gemisi bulunmaktadır. Kullanılan gemilerin ve avcılık yöntemlerine göre sınıflandırılması Tablo 2' de verilmiştir. (TÜİK, 2013).

Tablo 2. Türkiye' de ruhsatlı balıkçı teknelerinin bölgelere göre dağılımı (1-4.9 m arasındaki tekneler hariç) (TÜİK, 2013).

Kullanım şekli	Toplam	Doğu Karadeniz	Batı Karadeniz	Marmara	Ege	Akdeniz
Trol gemisi	741	121	230	135	53	202
Gurur gemisi	454	104	93	128	69	60
Taşıyıcı gemi	173	80	9	30	46	8
Uzatma ağları	8315	1857	1134	1281	3175	868
Algama ve direçler	297	120	30	131	9	7
Pareketa ve oltalar	3421	482	581	660	1001	697
Diğer	326	2	36	127	156	5

Toplam	13727	2766	2113	2492	4509	1847
--------	-------	------	------	------	------	------

Resmi kayıtlar göre 2013 yılında Doğu Karadeniz’de toplam 166.204,9 ton avlanılan deniz balıkları türlerine göre sıralanırsa 129.484,6 ton ile hamsi en baş sırayı almıştır. Hamsiyi sırası ile 12.559 ton ile kıraça, 9.665,2 ton ile çaça, 6.671,6 ton palamut, 5.128,9 ton ile mezgit, 618,9 ton ile istavrit (karagöz) başta olmak üzere toplam 25 adet balık türünün avcılığının yapıldığı anlaşılmaktadır (TÜİK, 2018).

Su ürünleri denetim ve kontrolleri, 22 Mart 1971 tarihli ve 1380 sayılı su ürünleri kanunu kapsamında ve su ürünleri yönetmeliğindeki düzenleme çerçevesinde çıkarılan tebliğler kapsamında yapılmaktadır. Çalışmamız sürecini içine alan; 2008-2012 ve 2012-2016 yılları için yayımlanan 2/1, 2/2, 3/1 ve 3/2 numaralı ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğlerde, Giresun-Artvin arasındaki bölgede yer, zaman ve diğer vasıflar bakımından yasaklar belirtilmektedir (T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, 2008; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 2012). Nitekim Kalkınma Bakanlığı 10. Kalkınma planına göre, hedeflere dönük temel amaç ve politikalar başlığı altında, su ürünleri sektörü sorun alanları ve politika önerisi matrisi kısmında Su ürünleri denetimlerinde etkinliğin sağlanması, yasa dışı avcılığın ve kayıt dışı balık satışlarının engellenmesi öncelikli yapılacaklar kısmında belirtilmektedir (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2014).

1380 sayılı su ürünleri kanununun 33. maddesinde koruma ve kontrol yönünden yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar arasında bulunan Sahil Güvenlik Komutanlıkları, bu kanunla ve bu kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı, bu kanun kapsamına giren suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, suçta kullanılan istihsal vasıtalarını ve elde edilen su ürünlerini zapt etmek ve bunları 34 üncü madde hükmü saklı kalmak şartı ile adli mercilere teslim etmek; ek madde 3’te yer alan hükümler çerçevesinde idari para cezalarını kesmekle vazifeli ve yetkilidirler (Su Ürünleri Kanunu, 1971).

Her geçen gün denizlerimizin ticari, askeri, sportif ve kültürel amaçlarla kullanımı artarken, aynı zamanda denizde işlenen suçlar da artmaktadır. Bu nedenle Sahil Güvenlik Komutanlığının görevlerinin önemi artmaktadır (Sahil Güvenlik Komutanlığı, 1982).

Bu çalışmada, 2009- 2014 yılları arasında Doğu Karadeniz’ de (Piraziz/Giresun- Kemalpaşa/Artvin) su ürünleri avcılık ihlalleri incelenmiştir

MATERYAL ve METOT

Araştırma Sahası: Araştırma sahası olarak Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illeri temel olarak alınmıştır. Bu illerimiz sahille bağlantısı olan toplam 24 ilçe, 2 il merkezinden oluşmaktadır. Bu ilçelerden Hopa ve Arhavi Artvin İline, Fındıklı, Pazar, Çayeli, Derepazarı ve İyidere Rize iline, Of, Sürmene, Araklı, Arsin, Yomra, Ortahisar,

Akçaabat, Çarşıbaşı, Vakfıkebir ve Beşikdüzü Trabzon iline, Eynesil, Görele, Tirebolu, Espiye, Keşap, Bulancak ve Piraziz ilçeleri Giresun iline aittir. İki il merkezi ise Giresun il merkezi ve Rize il merkezlerinden oluşmaktadır. Araştırma sahasının en Batı’sında Piraziz en Doğu’sunda ise Hopa bulunmaktadır. Çalışma sahası içerisinde sahil uzunluğu en fazla olan il Trabzon (116 km) olup, bunu Giresun (112 km), Rize (91 km) ve Artvin (36 km) izlemektedir. Söz konusu dört il için toplam sahil uzunluğu 355 km’ dir.

Araştırmada Değerlendirilen Balıkçı Tekneleri: 2/1, 2/2, 3/1 ve 3/2 nolu ticari ve amatör amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğin araştırma bölgesine ilişkin sınırlamaları çerçevesinde, Ordu-Giresun İl sınırından Türkiye-Gürcistan ülke sınırı arasında 2009-2014 avlanma sezonu süresince bulunan, gerek araştırma bölgesinin gerekse diğer bölgelerimizden avcılık için geçici olarak gelen teknelerde dahil olmak üzere; Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanlığı’nın rutin kontrol ve denetlemeleri esnasında kayıt altına alınan veriler çerçevesinde, küçük ve büyük olmak üzere trol, gırgır, algarna, voli ve değişik özelliklerdeki küçük balıkçılara ait balıkçı tekneleri araştırmada esas alınmıştır.

Araştırma Sahası Gemi/Teknelerin Yanaşabileceği Sahil Yapıları: Ordu-Giresun İl sınırından Türkiye-Gürcistan hudut sınırına kadar olan sahil şeridinde toplam 112 adet kıyı yapısı bulunmaktadır. İllere göre bakıldığında en fazla kıyı yapısı Rize ilinde bulunmaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Giresun-Artvin Arasındaki Kıyı Yapıları Sayısı (DLH T.C. Ulaştırma Bakanlığı, 2011).

Kıyı yapıları	Giresun	Trabzon	Rize	Artvin	Toplam
Limanlar	1	2	1	1	5
Balıkçı barınağı	4	11	5	2	22
Barınma yeri	2	3	9		14
Çekme yeri	19	14	25	5	63
İskele	1	2	1	1	5
Tersane		2			2
Yat limanı		1			1
Toplam	27	34	42	9	112

Çalışma sahası kıyı yapıları kapasiteleri bakımından illere göre değerlendirilmesi Tablo 4’ de verilmiş olup, en fazla gemi bağlama kapasitesinin Trabzon’ da olduğu görülmektedir.

Metot: Ordu-Giresun İl sınırı ile Türkiye-Gürcistan hudut sınırı arasında deniz sahasında gerçekleştirilmiştir. Su ürünleri avcılığını kontrol ve denetleme görevini en etkin olarak yapan ve bunun için her türlü gemi personel ve teçhizat donanımına sahip olan Sahil Güvenlik Doğu Karadeniz Grup Komutanlığı’nın araştırma süresi içerisinde yapmış oldukları kendi faaliyetleri içerisinde su ürünleri avlanma ihlallerine yönelik gerçekleştirmiş oldukları resmi kayıtların konularına göre sınıflandırılması yapılmıştır. Buna göre 2009-2014 yılları arasında her bir avlanma sezonu için gerçekleşen ihlaller analiz edilmiştir.

Tablo 4. Giresun-Artvin Arasındaki Kıyı Yapılarının Kapasiteleri (DLH T.C. Ulaştırma Bakanlığı, 2011).

Kıyı yapıları	Giresun	Trabzon	Rize	Artvin	Toplam
Balıkçı barınağı	560	1363	690	150	2763
Barınma yeri	150	104	639		893

Çekkek yeri	600	473	766	71	1910
Yat limanı		225			225
Toplam	1310	2165	2095	221	5791

BULGULAR

İllere Göre İhlal Sayıları: İllere göre ihlal sayıları incelendiğinde 2012 ve 2013 yıllarında ihlal sayılarındaki artış dikkat çekmektedir. En fazla ihlalin yaşandığı il 2012 yılı için Trabzon (Ortahisar) olarak belirlenmiştir. 2013 yılı avcılık ihlalleri sayısal verilerine göre Artvin ili birinci sırada yer almaktadır (Tablo 5).

Tablo 5. İl bazında kesilen idari para ceza sayılarının ilçelere göre dağılımı.

İL	İLÇE	YILLAR						
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	Toplam
ARTVİN	Arhavi	1		2	3	35	1	42
	Hopa	4	8	6	7	50	6	81
	Toplam	5	8	8	10	85	7	123
RİZE	Pazar	1	2	3		8	3	17
	Ardeşen	2	1	2	4	8	4	21
	Çayeli			1	8	13	4	26
	Fındıklı	1	1	1	2	3	14	22
	İyidere			4		6	1	11
	Rize Merkez	4	3	4	8	6	5	30
	Toplam	8	7	15	22	44	31	127
TRABZON	Akçaabat	4	1	2	13	9	12	41
	Araklı	5	2		3	2	1	13
	Arsin			2	2	11	7	22
	Beşikdüzü				6		4	10
	Çarşamba		4	1	22		3	30
	Of			1	1	11	2	15
	Ortahisar	12	13	7	46	15	12	105
	Sürmene	3		6	20	2	3	34
	Vakfikebir		6	8	12	4	7	37
	Yomra	2	2	6	4	5	5	24
	Toplam	26	28	33	129	59	56	331
GİRESUN	Bulancak		3	2	6	4	2	17
	Espiye			2		5	1	8
	Eynesil	1		2	1		4	8
	Fındıklı					1		1
	Görece	2	4	8	7	3	6	30
	Gülyalı			1				1
	Keşap				3		7	10
	Merkez	17	9	7	11	4	6	54
	Piraziz	8	1		2	10	1	22
	Tirebolu	4	4	5	14	9	5	41
Toplam	32	21	27	44	36	32	192	

İllere Göre İdari Para Cezaları: Tablo 6'ya göre en yüksek idari para cezası 2012 yılında Trabzon İlinde kesilmiştir (187774 ₺). Trabzon İli ilçeler bazında incelendiğinde 106259 ₺ ile Ortahisar İlçesi ceza kesimi bakımından ilk sırada yer almaktadır.

İdari para cezası bakımından 2013 yılında Artvin İli (122557 ₺) Trabzon' dan sonra ikinci sırada yer almaktadır (Tablo 6).

Avcılık Türlerine Göre İhlallerin İllere Göre Dağılımı: Giresun-Artvin arasında dokuz farklı avcılık türüne ait ihlaller tespit edilmiştir. Trabzon ilinde bu ihlallerin tamamı tespit edilmiş olup, Giresun ve Rize illerinde 7 farklı türde ihlale rastlanılmıştır. Artvin ilinde dört farklı ihlal türü belirlenmiştir. İhlal türleri bakımından en çok cezai işlem uygulanan avcılık aletleri illere göre değişmekle birlikte, gırgır ağları ve uzatma ağları ile yapılan avcılığa olmuştur. Avcılık türleri ihlalleri yıllara göre incelendiğinde 2012 ve 2013 yıllarında artış olduğu görülmektedir.

Araştırma süresince avcılık ihlalleri bakımından Trabzon ili en fazla sayıda ihlal yapan il olmuştur (Tablo 7).

Tablo 6. Yıllara göre il ve ilçelerde kesilen idari para cezaları (₺).

İL	İLÇE	YILLAR						Toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
ARTVİN	Arhavi	708		7002	2571	43381	282	53944
	Hopa	5313	29280	31120	9853	79176	3631	158373
	Toplam	6021	29280	38122	12424	122557	3913	212317
RİZE	Pazar	353	360	6059		7384	1718	15874
	Ardeşen	706	360	1566	5142	8761	1805	18340
	Çayeli			778	6859	14768	3836	26241
	Fındıklı	353		387	1714	3692	33565	39711
	İyidere			1939		6461	959	9359
	Rize Merkez	1767	2902	2713	9670	14768	3441	35261
Toplam	3179	3622	13442	23385	55834	45324	144786	
TRABZON	Akçaabat	6017	360	1165	6485	8771	8626	31424
	Araklı	4956	4914		2140	1846	282	14138
	Arsin			1556	2556	9502	5072	18686
	Beşikdüzü				6425		4308	10733
	Çarşamba		11950	778	31098		1913	45739
	Of			778	426	9689	1918	12811
	Ortahisar	8135	13864	7224	106259	22611	10062	168155
	Sürmene	4956		8710	18158	1836	7190	40850
	Vakfikebir	0	8235	11016	11150	4161	5554	40116
	Yomra	1416	360	3338	3077	11076	7672	26939
	Toplam	25480	39683	34565	187774	69492	52597	409591
GİRESUN	Bulancak		1443	1008	5999	3041	1918	13409
	Espiye			1165		4615	959	6739
	Eynesil	353		1008	857		17262	19480
	Fındıklı					5538		5538
	Görece	706	2166	7002	4962	3687	8621	27144
	Gülyalı			723				723
	Keşap				2140		5754	7894
	Merkez	17696	9393	4898	10700	2764	6713	52164
	Piraziz	4244	214		1283	9230	959	15930
	Tirebolu	2473	3972	2717	36384	23012	3349	71907
Toplam	25472	17188	18521	62325	51887	45535	220928	

Tablo 7. Avcılık türlerine göre ihlallerin illere göre dağılımı.

İL	Avcılık türü	YILLAR						
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	Toplam
ARTVİN	Amatör (ticari değerlendirilen)				2	2		4
	Amatör avcılık					1	2	3
	Gırgır ağları ile avcılık	2	7	8	1	78	2	98
	Uzatma ağları ile avcılık	3	1		7	4	3	18
	Toplam	5	8	8	10	85	7	123
RİZE	Algarna ile avcılık				6	10		16
	Amatör (ticari değerlendirilen)			1		5	8	14
	Amatör avcılık			1	3		5	9
	Balık çiftliği		2		3		2	7
	Gırgır ağları ile avcılık			3	4	17	12	36
	Uzatma ağları ile avcılık	8	4	10	6	12	4	44
Kamyon (Nakil)		1					1	
Toplam	8	7	15	22	44	31	127	
TRABZON	Algarna ile avcılık	2			19	21	12	54
	Amatör (ticari değerlendirilen)			1	4	5	4	14
	Amatör avcılık	4	2	9	1	3		19
	Balık çiftliği		1	3	1	1	12	18
	Gırgır ağları ile avcılık	8	12	9	71	8	8	116
	Trol ağları ile avcılık			2				2
	Uzatma ağları ile avcılık	15	7	18	25	22	17	104
	Voli ağları ile avcılık					1		1
	Kamyon (Nakil)	3						3
	Toplam	26	28	33	129	59	56	331
GİRESUN	Algarna ile avcılık			9	9	17	1	36
	Amatör (ticari değerlendirilen)	5	3	2	4	2	3	19
	Amatör avcılık		1	3	3	1		8
	Dalarak su ürünleri avcılığı					1	7	8
	Gırgır ağları ile avcılık	6	6		3	12	7	34
	Trol ağları ile avcılık				9			9
	Uzatma ağları ile avcılık	21	11	13	16	3	14	78
Toplam	32	21	27	44	36	32	192	

İllere Göre İhlal Sayılarının Niteliğine Göre Dağılımı: İllere göre yapılan ihlaller niteliklerine göre incelendiğinde Artvin' de boy yasağına uymamak, Rize ve Trabzon' da yasak sahada avcılık, Giresun' da ise belge

eksikliği en yüksek sayıda rastlanılan usulsüzlükler olmuştur (Tablo 8).

İllere Göre İhlallerin Niteliğine Göre Kesilen İdari Para Cezaları: Artvin, Rize ve Trabzon illerinde ihlaller nitelik bakımından değerlendirildiğinde en fazla yasak sahada yapılan avcılık için idari para cezası kesildiği görülmektedir. Giresun için ise en yüksek ceza belge eksikliği nedeniyle olup yasak sahada avcılık bunu takip etmektedir (Tablo 9).

Giresun-Artvin İlleri Arasındaki İhlallerin Aylara Göre Değerlendirilmesi: Giresun-Artvin illeri arasında niteliğine göre ihlal sayıları değerlendirildiğinde 10-12. ve 1-2. aylarda ihlallerdeki artış göze çarpmaktadır. Boy yasağı ihlali yılın sadece dört ayında gözlenmekle birlikte bu ayların özellikle hamsi avcılığının yoğun olduğu aylarda olması dikkat çekmektedir. Saha ihlalleri ve teknik ihlaller yıl boyunca görülmekle birlikte, saha ihlallerinin 2.ve 10. aylarda arttığı belirlenmiştir (Tablo 10).

Tablo 8. İllere göre ihlallerin niteliği

İL	Suçun niteliği	YILLAR						
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	Toplam
ARTVİN	Belge	3	2		1	5	3	14
	Boy					56		56
	Saha	2	6	6	3	18		35
	Teknik			2	6	3	3	14
	Zaman					3	1	4
	Toplam	5	8	8	10	85	7	123
RİZE	Belge	7	4	8	5	4	1	29
	Boy		1		1	4	5	11
	Saha	1	2	3	9	21	9	45
	Teknik			4	6	15	10	35
	Zaman				1		6	7
	Toplam	8	7	15	22	44	31	127
TRABZON	Belge	9	15	16	27	13	17	97
	Boy	7			13	5	1	26
	Saha	9	6	7	61	24	9	116
	Teknik		1	9	20	16	26	72
	Zaman	1	6	1	8	1	3	20
	Toplam	26	28	33	129	59	56	331
GİRESUN	Belge	19	14	5	13	14	18	83
	Boy					1		1
	Saha	8	2	8	17	15	6	56
	Teknik			13	12	2	8	35
	Zaman	5	5	1	2	4		17
	Toplam	32	21	27	44	36	32	192

Tablo 9. İllere göre ihlallerin niteliği ve kesilen idari para cezaları (yıl/₺).

İL	Suçun niteliği	YILLAR						
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	Toplam
ARTVİN	Belge	4605	4698		426	9679	1431	20839
	Boy					76609		76609
	Saha	1416	24582	31120	6856	30731		94705
	Teknik			7002	5142	2769	2200	17113
	Zaman					2769	282	3051
	Toplam	6021	29280	38122	12424	122557	3913	212317
RİZE	Belge	2471	3622	4644	3772	3223	477	18209
	Boy				5142	6461	15344	26947
	Saha	708		5686	6758	32305	10718	56175
	Teknik			3112	6856	13845	9590	33403
	Zaman				857	9195	10052	
	Toplam	3179	3622	13442	23385	55834	45324	144786
TRABZON	Belge	5656	21453	14655	30371	20301	10514	102950
	Boy	9204			11141	11076	5754	37175
	Saha	9912	12313	13226	125122	22152	7954	190679
	Teknik		723	6454	14888	15691	26852	64608
	Zaman	708	5194	230	6252	272	1523	14179
	Toplam	25480	39683	34565	187774	69492	52597	409591
GİRESUN	Belge	8480	12636	2326	11210	30386	26355	91393
	Boy					2769		2769
	Saha	6372	1446	6224	33531	13194	10549	71316
	Teknik			9741	15870	1846	8631	36088
	Zaman	10620	3106	230	1714	3692		19362
	Toplam	25472	17188	18521	62325	51887	45535	220928

Giresun-Artvin İlleri Arasındaki İhlal Sayılarının Avcılık Türü Bakımından Aylara Göre Değerlendirilmesi:

Yıl içerisinde avcılık türüne göre ihlaller incelendiğinde gırgır, uzatma ağları ve algarna ile avcılık başta gelmektedir. Avcılık türleri aylara göre değerlendirildiğinde; algarna ile avcılık 9-11. aylarda, amatör avcılık yaz dönemi boyunca ve özellikle Eylül ayında, balık çiftliklerinde genellikle havuzlarda balığın bulunmadığı Temmuz ayında, dalarak su ürünleri avcılığı yine Temmuz ayında, gırgır avcılığı yapan balıkçı teknelerinde 12., 1., ve 2. aylarda, uzatma ağları ile avcılıkta kalkan balığı avcılığının yasaklandığı Mayıs ayında artış olduğu görülmektedir (Tablo 11).

Tablo 10. Giresun-Artvin İlleri arasındaki ihlal sayılarının niteliğinin aylara göre dağılımı.

Suçun niteliği	AYLAR												Toplam
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Belge	25	17	33	10	18	10	16	11	22	25	17	19	223
Boy	44	9									3	38	94
Saha	14	48	15	6	31	6	9	1	30	53	23	16	252
Teknik	17	7	16	11	24	5	12	1	22	16	17	8	156
Zaman			1		5	7	10	10	4	1	10		48
Toplam	100	81	65	27	78	28	47	23	78	95	70	81	773

Tablo 11. Giresun-Artvin illeri arasındaki ihlal sayılarının avcılık türlerine göre aylara göre dağılımı.

Avcılık türü	AYLAR												Toplam
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Algarna ile				1			8	1	17	48	26	5	106
Amatör avcılık	1		3		2	3	8	5	13	3	1		39
Balık çiftliği	2	2	4	1	2		7		3	2	2		25
Dalarak avcılık							8						8
Gırgır ağları ile	64	65	34	7	3				19	19	19	54	284
Ticari avcılık	4	2	2	3	22	3	1	3	2	1	3	5	51
Trol ağları ile					5		2		4				11
Uzatma ağları ile	28	12	22	15	44	22	13	14	20	22	16	16	244
Voli ağları ile											1		1
Kamyon	1										3		4
Toplam	100	81	65	27	78	28	47	23	78	95	70	81	773

İllere Göre Suçların Değerlendirilmesi: Tablo 12, 13, 14 ve 15' de illere göre işlenen suçların ayrıntılı değerlendirmesi verilmiştir. Artvin ilinde karşılaşılan suçlara bakıldığında küçük boyda balık avcılığı ve naklinin en çok karşılaşılan hususların başında geldiği görülmekle birlikte, 2013 yılında suç unsurları sayılarındaki artış göze çarpmaktadır (Tablo 12).

Rize ilinde karşılaşılan suçlar incelendiğinde; gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmak, algarna ile sahilden itibaren 500 m alanda avcılık yapmak, gırgır ağları ile sığ suda avcılık yapmak ve gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek hususlarının önde olduğu belirlenmiştir (Tablo 13).

Trabzon' da ise karşılaşılan suçlara arasında gerçek kişilere ait su ürünleri ruhsat tezkeresi olmamak veya göstermemek, Karadeniz'de Münhasır Ekonomik Bölge dışında avcılık yapmak ve algarna ile sahilden itibaren 500 m alanda avcılık yapmak ilk sıralarda olduğu görülmektedir (Tablo 14).

Giresun ilinde gerçek kişilere ait su ürünleri ruhsat tezkeresi olmamak veya göstermemek, algarna ile sahilden itibaren 500 m alanda avcılık yapmak ve limanlar, balıkçı

barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak ilk sıralarda olmuştur (Tablo 15). Trabzon ve Giresun illerinde en yüksek suç unsur sayılarının 2012 yılında olduğu belirlenmiştir (Tablo 14, 15).

Tablo 12. Artvin ilinde suç unsurları ve sayıları.

SUÇ UNSURLARI	YILLAR						Toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
-Amatör olarak gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihsalı yapmak						1	1
-Avlanma yaşağı süresince gemilerde ve istihsal yerlerinde her türlü av malzemeleri, teçhizat, alet edavat ve yenleme takımları bulundurmamak			1		1		2
-Denize bırakılan uzatma ağlarının gündüz flama (şamandıra), gece ise ışıklı şamandıra ile işaretlendirilmemesi						1	1
-Gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmamak ve kullanmak				6	1	1	8
-Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	1				3		4
-Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek				2			2
-Gemiler için verilen ruhsat numarasını plaka olarak görülecek şekilde gemiye yazmamak.			1		1		2
-Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	1	1					2
-Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek			1		3		4
-Gürgan ağı ile su sularında avcılık yapmak	1	2		1	17		21
-Gürgan ağları kullanan balıkçı gemileri bakanlık il veya ilçe müdürlüklerinden 1 yıl geçerli derinlik ölçüm belgesi almamak	1						1
-Küçük boya hamsi avcılığı				49			49
-Küçük boya hamsi nakli				6			6
-Küçük boya istavrit nakli				1			1
-Liman içerisinde sualtı tüfeği ile amatör olarak su ürünleri avcılığı yapmak				1			1
-Limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak	1		2				3
-Özel teknede kullanılması ve bulundurulması yasak ağ bulundurmamak					1		1
-Tarım il müdürlüğünden hamsi avcılığı izin belgesi almadan hamsi avcılığı yapmak		1					1
-Yasak sahada çevirme ağları ile su ürünleri avcılığı yapmak		4	6				10
-Yasak zamanda kalkan ağı tekne bulundurmamak				3			3
Toplam	5	8	8	10	85	7	123

Tablo 13. Rize ilinde suç unsurları ve sayıları.

SUÇ UNSURLARI	YILLAR						Toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
-Algama ile sahilden 500 metre içerisinde avcılık yapmak				4	10		14
-Amatör olarak gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihsalı yapmak						2	2
-Bakanlıkça belirlenen akarsuların denize karıştıkları yerler merkez olmak üzere 500 metre yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak					1		1
-Çekek yerinde misina ağı bulundurmamak							
-Denize bırakılan uzatma ağlarının gündüz flama (şamandıra), gece ise ışıklı şamandıra ile işaretlendirilmemesi			1	1			2
-Denizlerde ve iç sularda sabit olarak kurulan istihsal vasıtalarına ve yerlerine gündüzleri flama, geceleri ise ışıklı flama veya benzeri bir işaret konulmaması				2			2
-Gece algama ile deniz salyangozu avcılığı yapmak				1			1
-Gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmamak ve kullanmak		2	3	13	2		20
-Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak		2	1	1	1		5
-Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek			1				1
-Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	6	2					8
-Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek	1		5	2	3		12
-Gürgan ağları ile su sularında avcılık yapmak				1	10	1	12
-Hamsi nakil belgesi düzenlenmeden sevkıyat yapmak				1			1
-Karadeniz'de Münhasır Ekonomik Bölge dışında su ürünleri avcılığı yapmak			1				1
-Küçük boya hamsi avcılığı yapmak					3	2	5
-Küçük boya hamsi nakli yapmak		1			1	3	5
-Küçük boya istavrit avcılığı yapmak				1			1
-Limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak	1			1			3
-Limanlarda ve balıkçı barınaklarında ana mendireğin başından itibaren 100 metre yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak						1	1
-Su ürünleri istihsalinde kullanılan gemilerde aranan asgari vasıf ve şartlara uymamak						1	1
-Su ürünleri yetiştiriciliği yapan kafeslere 100 metreden yakın mesafede amatör avcılık yapmak			1	3			4
-Su ürünleri yetiştiricilik belgesinde belirtilen koordinatlar dışında faaliyette bulunmak		2					2
-Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin bulunduğu alanda ve kafeslerin çevresinde bulunan 200 metrelilik saha içerisinde ticari avcılığı yapmak			1				1

-Yaptıkları avcılık ve avladıkları türlere ilişkin kayıtları usulüne uygun tutmamak			1	1			2
-Yasak zamanda hamsi avcılığı yapmak						4	4
-Yasak zamanda yakalanan su ürünlerini nakletmek						1	1
-Yasaklanan av araç ve gereçlerinin avlanma mahallinde bulundurmamak			1		2	4	7
Toplam	8	7	15	22	44	31	127

Tablo 14. Trabzon ilinde suç unsurları ve sayıları.

SUÇ UNSURLARI	YILLAR						Toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
-12 metreden küçük tekneye gürgan ağları ile avcılık yapmak					4		4
-Algama ile sahilden 500 m içerisinde avcılık yapmak		2		13	19	5	39
-Algamaların ağız derinliğinin 60 cm olması (azami 40 cm olmalıdır)						6	6
-Amatör olarak gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihsalı yapmak		4	1	1	1	2	9
-Avladıkları ürünlere ilişkin kayıtları tutmamak						1	1
-Bakanlıkça belirlenen akarsuların denize karıştıkları yerler merkez olmak üzere 500 m yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak	3		1		3	1	8
-Deniz salyangozu avcılığı izin belgesini göstermemek					1		1
-Deniz salyangozu avlanma izin belgesi olmamak		1				1	2
-Denize bırakılan uzatma ağlarının gündüz flama (şamandıra), gece ise ışıklı şamandıra ile işaretlendirilmemesi			2		2		4
-Denizlerde ve iç sularda sabit olarak kurulan istihsal vasıtalarına ve yerlerine gündüzleri flama, geceleri ise ışıklı flama veya benzeri bir işaret konulmaması			3	1	1	11	16
-Gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmamak ve kullanmak		2	4	13			22
-Gemide birden fazla algama bulundurmamak ve kullanmak		1					1
-Gemiler için ruhsat tezkeresi olmadan amatör tekneye palamut ağı kullanmak						1	1
-Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak				3	2		5
-Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek					1		1
-Gemiler için verilen ruhsat numarasını plaka olarak görülecek şekilde gemiye yazmamak.						1	1
-Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek	8	6	11	6			31
-Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek		1	2	12	7	15	37
-Gürgan ağı ile su sularında avcılık yapmak	1	1		1			3
-Gürgan ağları kullanan balıkçı gemileri bakanlık il veya ilçe müdürlüklerinden 1 yıl geçerli derinlik ölçüm belgesi almamak	1	3	1	1	1		7
-İşaret tabancası ve veri fişegi bulundurmamak				1			1
-Karadeniz'de münhasır ekonomik bölge dışında su ürünleri avcılığı yapmak			2	40			42
-Kira sözleşmesine rağmen faaliyetine devam etmek		1					1
-Küçük boya hamsi avcılığı	2					5	7
-Küçük boya hamsi nakli	5						5
-Küçük boya istavrit avcılığı yapmak					13		13
-Limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak	3	2	2	7	1		15
-Limanlarda ve balıkçı barınaklarında ana mendireğin başından itibaren 100 m yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak					1	1	2
-Özel tekne ile su ürünleri istihsalı yaparak ticari faaliyette bulunmak					1		1
-Özel teknede kullanılması ve bulundurulması yasak ağ bulundurmamak				1	8		10
-Su ürünleri yetiştiriciliği yapan kafeslere 100 m' den yakın mesafede amatör avcılık yapmak					1		1
-Su ürünleri yetiştiricilik belgesinde belirtilen koordinatlar dışında faaliyette bulunmak					1		1
-Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin bulunduğu alanda ve kafeslerin çevresinde bulunan 200 m' lik saha içerisinde ticari avcılık yapmak	2		2				4
-Tarım il müdürlüğünden hamsi avcılığı izin belgesi almadan hamsi avcılığı yapmak		2	3	1			6
-Tırvırı olarak adlandırılan av aracı ile su ürünleri avcılığı yapmak			2				2
-Yaptıkları avcılık ve avladıkları türlere ilişkin kayıtları usulüne uygun tutmamak			2	2	2		6
-Yasak sahada dip trolü ile avcılık yapmak		1					1
-Yasak zamanda algama ile deniz salyangozu avlamak				5			5
-Yasak zamanda gürgan ağları ile su ürünleri avcılığı yapmak		1					1
-Yasak zamanda kalkan ağı tekne bulundurmamak						2	2
-Yasak zamanda kalkan ağı yapmak		1		2			3
-Yasak zamanda uzatma ağları ile palamut avcılığı yapmak						1	1
-Yasaklanan av araç ve gereçlerinin avlanma mahallinde bulundurmamak				1			1
Toplam	26	28	33	129	59	56	331

İllere Göre İhlal Yapan Şahısları Görevleri Açısından Değerlendirilmesi: Artvin ilinde ihlal yapan şahıslar görevleri bakımından karşılaştırıldığında en fazla tayfalara işlem yapılırken; Rize, Trabzon ve Giresun' da kaptanlara en fazla işlem yapılmıştır. Rize ve Trabzon bölgesinde balık çiftliklerinin yoğun olması nedeniyle kafeslerin etrafına işaretlerin konulmaması nedeniyle işlem yapıldığı görülmektedir (Tablo 16).

İllere göre ihlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları Tablo 17' de değerlendirilmiş olup, tüm iller için en fazla idari para cezası kapitanlara kesilmiştir.

Tablo 15. Giresun ilinde suç unsurları ve sayıları.

SUÇ UNSURLARI	YILLAR						Toplam
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
-12 metreden küçük teknede trol donanımı bulundurmamak				3			3
-Algarna ile sahilden 500 m içerisinde avcılık yapmak			1	5	13	2	21
-Amatör olarak gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihali yapmak		1	1				2
-Bakanlıkça belirlenen akarsuların denize karışıkları yerler merkez olmak üzere 500 m yarıçaplı alanda su ürünleri avcılığı yapmak	1		2		1	2	6
-Deniz salyangozu avcılığında kullanılan algarnaların ağız genişliğinin 3 m' den fazla olması			1				1
-Deniz salyangozu avlanma izin belgesi olmamak			1	2		2	5
-Gece algarna ile deniz salyangozu avcılığı yapmak					3		3
-Gece sualtı tüfeği ile su ürünleri istihali yapmak	3	2					5
-Gemi üzerinde tek katlı misina ağı bulundurmamak ve kullanılmak			3	6	2	4	15
-Gemide birden fazla algarna bulundurmamak ve kullanılmak			6				6
-Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	1		1	4	1		7
-Gemiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek	1			2			3
-Gemiler için verilen ruhsat numarasını plaka olarak görülecek şekilde gemiye yazılmak.			1		1		2
-Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresi olmamak	10	2	3				15
-Gerçek kişiler için su ürünleri avlanma ruhsat tezkeresini ilgililere göstermemek	7	9	1	7	3	9	36
-Gerçek kişiler için su ürünleri ruhsat tezkeresini ilgililere ibraz etmemek						2	2
-Gırgır ağları ile 24 metreden sığ sularda avcılık yapmak						2	2
-Gırgır ağları ile belirtilen saatler dışında hamsi balığı avcılığı yapmak.	2						2
-Gırgır ağları kullanılan balıkçı gemileri bakanlık il veya ilçe müdürlüklerinden 1 yıl geçerli derinlik ölçüm belgesi almamak		3		1			4
-Gırgır ağları ölçüm belgesi olmamak						2	2
-Hamsi avcılığı izin belgesi olmamak						2	2
-Küçük boyda hamsi nakli						1	1
-Liman içerisinde dalarak midye istihali yapmak			1				1
-Liman içerisinde sualtı tüfeği ile amatör olarak su ürünleri avcılığı yapmak					1		1
-Limanlar, balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde avcılık yapmak	7	2	4	6			19
-Özel teknede kullanılması ve bulundurulması yasak ağ bulundurmamak			2	3			5
-Profesyonel sualtı adamları dalgıç belgesi olmadan nargile ile dalarak su ürünleri avcılığı yapmak					1		1
-Tarım il müdürlüğünden hamsi avcılığı izin belgesi almadan hamsi avcılığı yapmak				1	1		2
-Yapıtları avcılık ve avladıkları türlerle ilişkin kayıtları usulüne uygun tutmamak				2	2		4
-Yasak sahada dip trolü ile avcılık yapmak				5			5
-Yasak zamanda algarna ile deniz salyangozu avlamak					1		1
-Yasak zamanda gemide algarna bulundurmamak					2		2
-Yasak zamanda kalkan avcılığı yapmak,		2					2
-Yasaklanan av araç ve gereçlerinin avlanma mahallinde bulundurmamak					1	3	4
Toplam	32	21	27	44	36	32	192

Tablo 16. İllere göre ihlal yapan şahısların görev dağılımı.

İL	İhlal yapan şahısların görevi	YILLAR						Toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
ARTVİN	Donatan				4	1		5
	Kaptan	3	7	8	4	19	1	42
	Şahıs				1	2	3	6
	Tayfa	2	1		6	61	3	73
	Toplam	5	8	8	10	85	7	123
RİZE	Balık Çiftliği		2					2
	Donatan			3	6	3	6	18
	Kaptan	1	1	7	9	26	14	58
	Şahıs				3	1	2	6
	Tayfa	7	3	5	4	14	7	40
Şoför			1				1	
Toplam	8	7	15	22	44	31	127	
TRABZON	Balık Çiftliği		1	4		1	11	17
	Donatan			2	11	10	6	29
	Kaptan	14	17	17	31	36	27	142
	Şahıs		5		9	1	3	18
	Şirket					1	1	2
Tayfa	9	5	10	78	11	8	121	
Şoför	3						3	
Toplam	26	28	33	129	59	56	331	
GİRESUN	Şirket				2			2
	Donatan			6	7	11	7	31
	Kaptan	10	7	14	22	15	19	87
	Şahıs	3	5	4	2	2		14
	Tayfa	19	9	3	13	6	6	58

Toplam	32	21	27	44	36	32	192
--------	----	----	----	----	----	----	-----

El Konulan Su Ürünleri: El konulan su ürünleri bakımından iller değerlendirildiğinde hamsi, istavrit ve deniz salyangozunun yoğunlukta olduğu ve hamsinin bunlar arasında en yoğun olarak el konulan su ürünleri türü olduğu dikkat çekmektedir (Tablo 19).

Tablo 17. İhlal yapan şahısların görevleri bakımından kesilen idari para cezaları (₺).

il	İhlal yapan şahısların görevi	YILLAR						Toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
ARTVİN	Donatan					11076	959	12035
	Kaptan	4248	28920	38122	7713	41984	959	121946
	Şahıs					272	564	836
	Tayfa	1773	360		4711	69225	1431	77500
	Toplam	6021	29280	38122	12424	122557	3913	212317
RİZE	Balık Çiftliği						1918	1918
	Donatan			2169	11141	3692	5754	22756
	Gemicisi						959	959
	Kaptan	708	1451	8564	8919	36920	26062	82624
	Şahıs				759	923	564	2246
Tayfa	2471	2171	2709	2566	14299	8149	32365	
Usta gemicisi						959	959	
Yağcı						959	959	
Toplam	3179	3622	13442	23385	55834	45324	144786	
TRABZON	Balık Çiftliği			3264	1846	13426		18536
	Donatan			1008	22376	22152	5754	51290
	Kaptan	20532	36667	24101	40014	33233	28078	182625
	Şahıs		1216		2450	272	1523	5461
	Tayfa	4948	1800	6192	122934	11989	3816	151679
Toplam	25480	39683	34565	187774	69492	52597	409591	
GİRESUN	Şirket					6669		6669
	Donatan			4222	5042	21437	17272	47973
	Kaptan	14868	11205	10731	29002	17532	22514	105852
	Şahıs	2124	2380	2016	2220	1195		9935
	Tayfa	8480	3603	1552	26061	5054	5749	50499
Toplam	25472	17188	18521	62325	51887	45535	220928	

Araştırma Sahası El Konulan Malzemeler: 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu Kapsamında 2009-2014 yılları arasında araştırma sahası el konulan malzemeler illere göre değerlendirilerek Tablo 18' de özetlenmiştir.

El konulan av araç/gereçleri bakımından Artvin' de gırgır ağlarının, Rize' de algarna ve kullanılması yasak olan misina ağlarının, Trabzon' da deniz salyangozu avcılığında kullanılan algarnaların, Giresun' da ise kefal ağının büyük bir farkla önde olduğu görülmektedir (Tablo 18).

Tablo 18. İllere göre el koyulan av araç/gereç sayıları.

İL	El konulan av araç/gereçleri	YILLAR						Toplam
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	
ARTVİN	Gırgır ağı		5	5	1	3		14
	Kalkan ağı					1		1
	Kefal ağı	2			1			3
	Barbun ağı	1						1
	Misina ağı						1	1
	Su altı tüfeği						1	1
	Toplam	3	5	5	2	4	2	21
RİZE	Algarna					8		8
	Dalış takımı				1			1
	Gırgır ağı			1	1		2	4
	Kalkan ağı						1	1
	Kefal ağı	1					1	2
	Mezgit ağı				1			1
	Misina ağı				1	5		6
Su altı tüfeği						1	1	
Toplam	1		1	4	13	5	24	
GİRESUN	Algarna		3		2	9	1	15
	Barbun ağı	2						2
	Gırgır ağı	2	2	1				5
	İstavrit ağı	1					1	2
	Kalkan ağı	2						2
	Kefal ağı			3	3		1	7
	Mezgit ağı	2			3			5
	Misina ağı					1	2	3
	Palamut ağı						1	1
	Trol ağı			1				1
	Voli ağı					1		1
Toplam	9	6	4	8	11	6	44	
GİRESUN	Algarna			1	4	2		7
	Barbun ağı			1				1

Deniz gözlüğü, palet			1			1
Gırgır ağı	2				1	3
Kefal ağı	3		4	3	1	14
Mezgit ağı	1	1				2
Misina ağı				1	3	4
Trol ağı				1		1
Toplam	6	1	7	9	3	33

Tablo 19. İllere göre el koyulan su ürünleri miktarları (kg).

İl	El konulan su ürünleri (kg)	YILLAR						
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	Toplam
ARTVIN	Hamsi					99872		99872
	İstavrit		800			13920		14720
	Toplam	800				113792		114592
RİZE	Çinekop				3.5			3.5
	Palamut				7		16	23
	İstavrit				965		1584	2549
	Hamsi		75000		12780	25000	30480	143260
	Sazan						12	12
Zargana balığı	6.5						6.5	
Toplam	6.5	75000	0	13756	25000	32076	145838	
TRABZON	Barbun		48					48
	Deniz salyangozu		455		595	245	320	1615
	Hamsi	134580	32	4800	238880	12000		390292
	İstavrit			1600	15920		3600	21120
	Mezgit			10				10
Palamut				16			16	
Toplam	134580	535	6410	255411	12245	3920	413101	
GİRESUN	Barbun				80			80
	Deniz salyangozu			1155		490	1950	3595
	Hamsi	35360				44180	3440	82980
Toplam	35360		1155	80	44670	5390	86655	

El Konulan Sahipsiz Av Araç/Gereçleri: El konulan sahipsiz av araç/gereçleri ile ilgili balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinde de yasağın başladığı yıl 2013 olduğundan, bu kapsamda uygulanan işlemlere ait veriler 2013 ve 2014 yıllarını kapsamaktadır. Araştırma sahası içerisindeki tüm illerde sahibi belli olmayan kullanılması tamamen yasaklanmış veya kullanılması tamamen yasaklanmamış o anda kullanılması yasak olan av araçlarına bakıldığında tek katlı misina ağının yoğunlukta olduğu görülmektedir (Tablo 20).

Tablo 20. İllere göre el konulan sahipsiz malzemelerin dağılımı.

İl	Ağ özelliği	YILLAR		
		2013	2014	Toplam
ARTVIN	Kalkan ağı	1		1
	Tek katlı misina ağı	2	13	15
	Toplam	3	13	16
RİZE	Kalkan ağı	1	3	4
	Tek katlı misina ağı	2	113	115
	Kefal ağı		2	2
Toplam	3	118	121	
TRABZON	Dalyan ağı	1		1
	Kalkan ağı	1	8	9
	Tek katlı misina ağı	45	107	152
	Kefal ağı		1	1
Toplam	47	116	163	
GİRESUN	Kalkan ağı		3	3
	Tek katlı misina ağı	28	16	44
	Kefal ağı	1		1
Toplam	29	19	48	

SONUÇ ve TARTIŞMA

Karadeniz bölgesi su ürünleri üretimi gerek bölge ve gerekse ülke ekonomisi içerisindeki payı bakımından göz ardı edilemeyecek seviyededir. Bilimsel çalışmalar su ürünlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmada, 2009-2014 yılları arasında, Sahil Güvenlik Trabzon Grup Komutanlığı'nın rutin kontrol ve denetlemeleri esnasında kayıt altına alınan ihlal verileri kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illerinde ortak olarak gırgır, voli ağları, algarna, uzatma ağları, serpme ve amatör avcılık avcılıkta kullanılan av araçları ile avcılık

yapılmaktadır. Avlanılan deniz balıklarının büyük kısmı gırgır ağları ile avlanılmakta olup, avlanılan ürünlerin başında hamsi gelmektedir. Hamsinin karasularımıza ve münhasır ekonomik bölgemize girmesi ile beraber balıkçı teknelerimizin takibi başlamakta, genellikle bu takip Gürcistan sınırında son bulmaktadır. Bu takibe sadece Karadeniz limanlarına bağlı bulunan balıkçı tekneleri değil, Marmara ve diğer denizlerimizde bulunan limanlara bağlı balıkçı tekneleri de zaman zaman katılmaktadır. Bu nedenle hamsi avcılığı döneminde Karadeniz'de gırgır avcılığı yapan balıkçı teknelerinde artış gözlenmektedir.

Yapılan denetim faaliyetleri sonuçlarına göre 2012 ve 2013 yıllarında ihlal sayılarının fazlalığı dikkat çekmektedir (Tablo 5). İhlaller il bazında değerlendirildiğinde Trabzon ve Giresun, araştırma kapsamında incelenen diğer illere kıyasla daha yüksek sayıda ihlal yaparak daha fazla cezai işlem uygulanan iller olmuşlardır (Tablo 7 ve Tablo 8).

İllere göre yapılan ihlaller niteliklerine göre incelendiğinde Artvin' de boy yasağına uymamak, Rize ve Trabzon' da yasak sahada avcılık, Giresun' da ise belge eksikliği en yüksek sayıda rastlanılan usulsüzlükler olmuştur (Tablo 8).

Balıkçı tekneleri arasında toplam beş yıllık av sezonunda su ürünleri ihlali yaptıkları belirlenen 551 adet teknede bulunan 752 kişiye ve tekne olmaksızın bireysel olarak avcılık yapan 21 kişiye su ürünleri ihlali yaptıkları tespit edilerek yasal işlem uygulanmıştır. En fazla ihlal yapan kişiye 2013 yılında rastlanmıştır. İller bazında ihlal yapan kişi sayısının en yüksek olduğu il Trabzon olarak belirlenmiştir. Genel suç dağılımı aylara göre değerlendirildiğinde aralık ve ocak aylarında yoğunluk olduğu belirlenmiştir.

Algarna ile yasadışı deniz salyangozu avcılığına 2010 yılında karşılaşılmaya başlanmış olup, 2012 ve 2013 yıllarında büyük bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Yasa dışı algarna ile deniz salyangozu avcılığının ekim ayında artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Sahibi belli olmayan, kullanılması ve avlanma alanlarında, tekne üzerinde, balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinde bulundurulması yasak olan tek katlı ve çoklu tek katlı misina ağları zaman zaman balıkçı barınaklarından toplanmasına rağmen yine de zaman zaman avlanma mahallinde, balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinde rastlanılmaktadır. Balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinde de yasağın başladığı 2013 yılından itibaren Giresun-Artvin arasında toplam 326 adet misina ağına el konulmuştur. İlgili tebliğe göre kullanılması ve bulundurulması tamamen yasaklanan av araçlarının satışının da yasaklanması bu kapsamdaki ihlallerin önlenmesinde etkili olacaktır.

Son beş yıl içerisinde Giresun-Artvin arasında 422.280 kg hamsi ve istavrite el konulmuştur. El konulan küçük boyda hamsi ve istavrit balıklarının kasım, aralık, ocak ve şubat aylarındaki yoğunluğu göze çarpmaktadır.

Balıkçı tekneleri gruplandırıldığında, 2/1, 2/2, 3/1 ve 3/2 numaralı tebliğlerde var olan yasaklara uyma konusunda herhangi bir grubun ayrışmadığı görülmüştür. Avlanma türlerine göre teknelerin ihlalleri, ekonomik karlılık düşünüldüğünde farklılıklar göstermektedir. Gırgır teknelerinin küçük boyda balık avcılığına belirli dönemlerde yönelmeleri buna örnek gösterilebilir. Bu da ihlallerin ekonomik getirilere paralel olarak artabileceğini göstermektedir.

Çeşitli avcılık izinleri belirli dönemlerde verilmektedir. Bu izinler verilirken avlanılacak tür, kullanılacak av aracı ve konuya ilişkin mevzuat hakkında belgeyi veren kurum tarafından ilgili kişilere bilgilendirme yapılması farkındalığın yaratılması açısından oldukça önemlidir. Denizlerde yapılan kontrollere ilave olarak karada da kontrollerin sıkı bir şekilde yapılmasının caydırıcılığın sağlanmasında etkili olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Bat, L., Şahin, F., Satılmış, H.H., Üstün, F., Özdemir, Z.B., Kideys, A.E. & Shulman, G.E. (2007).** Karadeniz' in Değişen Ekosistemi ve Balıkçılığına Etkisi. *Journal of Fisheries Sciences.com.* 1 (4):191-227.
- DLH T.C. Ulaştırma Bakanlığı (2011).** *Demiryollar, Limanlar ve Hava meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü Balıkçılık Kıyı yapıları Durum ve İhtiyaç Analizi Sonuç Raporu Cilt:2.* 11.03.2019, <http://www.udhb.gov.tr/images/hizlierisim/9ae9c241a54dde7>.
- Erkoyuncu, İ. (1995).** *Balıkçılık biyolojisi ve popülasyon dinamiği.* O.M.U. Yayınları, Yayın No: 95-65.
- Fasham, M.J.R. (1978).** The application of some stochastic processes to the study of plankton patchiness. In *Spatial pattern in plankton communities* (pp. 131-156). Springer, Boston, MA.
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, (2012).** *3/1, 3/2, Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ 2012-2016.*
- Gücü, A.C. (2002).** Can overfishing be responsible for the successful establishment of *Mnemiopsis leidyi* in the Black Sea? *Estuarine, Coastal and Shelf Science* 54:439-451.

- Kocataş A. (1994).** *Ekoloji ve çevre biyolojisi.* E.Ü Fen Fakültesi ders kitapları Seri:124.
- Laevastu, T., Larkins, H.A. (1981).** *Marine Fisheries Ecosystem, Its Quantitative Evaluation and Management.* Fishing News Books Ltd,162p.
- Niermann, U., Kideys, A.E., Kovalev, A.V., Melnikov, V. and Belokopytov, V.V. (1999).** Fluctuations of Pelagic Species of the Open Black Sea During 1980-1995 and Possible Teleconnections. In: S. Besiktepe et al. (Eds.). *Environmental Degradation of the Black Sea: Challenges and Remedies.* Kluwer Academic Publishers: 147-173.
- Sahil Güvenlik Komutanlığı, (1982).** *Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu.* 11.03.2019, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2692>.
- Su Ürünleri Kanunu, (1971).** 11.03.2019, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1380>.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı, (2014).** *Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018.* Ankara.
- T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, (2008).** *2/1, 2/2, Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ 2008-2012.*
- TÜİK. (2013).** Su Ürünleri İstatistikleri 2012.
- TÜİK. (2018).** Su Ürünleri İstatistikleri 2017.

*Corresponding author's:

Doç. Dr. Raşan Evren MAZLUM

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, 53100 Rize-Türkiye

✉E-mail: evren.mazlum@erdogan.edu.tr

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9556-2679>

GSM: 5055861892

Fax: 0464 2234118